

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 166/14.1.2019

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
132/2018**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 12.12.2017 και ώρα 11:30 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη Δημήτρα Παπαδοπούλου, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου και Γιώργο Πλειό. Απόν το μέλος Γεώργιος Σαρειδάκης, ο οποίος είχε προσκληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ALPHA CHANNEL, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση στοιχείων ποινικής προδικασίας και την προσβολή του τεκμηρίου αθωότητας κατηγορούμενου στη διάρκεια των δελτίων ειδήσεων που μεταδόθηκαν από τον εν λόγω σταθμό.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 235/26.5.2016, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η διοικητική υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 453/ΕΣ/3.6.2016 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η ειδική επιστήμονα-νομικός υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 740/ΕΣ/30.9.2016 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της αιτούσας Ελένη Τουρναβίτη. Ερωτηθείσα από τον Πρόεδρο, η πληρεξούσια δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 25.1.2018 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 473/25.1.2018 υπόμνημά του.

Την 12.11.2018 και ώρα 10.30 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Παρέστησαν τα αυτά ως άνω μέλη της. Παρέστη επίσης και η αυτή ως άνω γραμματεύς. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την Ευαγγελία Μήτρου εκ των μελών της, που είχε ορισθεί, από τον Πρόεδρο, εισηγήτρια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση των πληροφοριών και των ειδήσεων και τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου.
2. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνει ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.
3. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003 η αρχή ότι ο κατηγορούμενος τεκμαίρεται αθώος μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη του γίνεται σεβαστή και συνεπώς δεν προεξοφλείται το αποτέλεσμα της δίκης ούτε οι κατηγορούμενοι αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα, ως ένοχοι. Ο φερόμενος ως δράστης

δεν πρέπει να αναφέρεται με απαξιωτικούς για το πρόσωπό του χαρακτηρισμούς, ούτε να γίνεται αναφορά σε αυτόν με μοναδικό προσδιορισμό την εθνοτική του καταγωγή ή το θρήσκευμά του.

5. Το άρθρο 11 παρ. 5 του ως άνω προεδρικού διατάγματος ορίζει ότι, με την επιφύλαξη των οριζομένων στην εκάστοτε ισχύουσα οικεία νομοθεσία, δεν επιτρέπεται η αναφορά ονομάτων ή άλλων στοιχείων δηλωτικών της ταυτότητας καθώς και η χρησιμοποίηση εικόνων προσώπων που θεωρούνται ύποπτοι τέλεσης εγκλημάτων.

6. Κατά το άρθρο 11 παρ. 6 του ως άνω προεδρικού διατάγματος: «δεν δημοσιοποιούνται έγγραφα ή άλλα στοιχεία που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, της έκτακτης προανάκρισης και γενικότερα της ποινικής προδικασίας».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ (Ν.Δ. 53/1974): «Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθών μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του». Η παρ. 1 εδ. α' του αυτού άρθρου ορίζει: «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσις του δικασθή δικαίως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».

8. Το άρθρο 14 παρ. 2 του Ν. 2462/1997 που επικυρώνει το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 ορίζει ότι κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώο εωσότου η ενοχή του αποδειχθεί σύμφωνα με το νόμο.

9. Το άρθρο 3 παρ. 2 εδ. α' του Ν. 4173/2013(όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/2015-ΦΕΚ Α 44/29.4.2015 για την ΕΡΤ και το οποίο έχει ισχύ και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 § 1 περ. α' του Ν. 2328/1995) αναφέρει ότι οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ Α.Ε. καθώς και το περιεχόμενο των διαδικτυακών ιστοτόπων της διέπονται, από το σεβασμό στην ιδιωτικότητα του ατόμου και την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας των πολιτών.

10. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε

ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ευρισκόμενοι στο αρχείο του ΕΣΡ ψηφιακοί δίσκοι με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής: Στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων της 17.5.2016-ώρα έναρξης 18.55': Στον πρώτο τίτλο ακούστηκε «συνελήφθη ο πρώην πρόεδρος του “Ερυθρού Σταυρού” και του νοσοκομείου “Ερρίκος Ντυνάν” Ανδρέας Μαρτίνης και η σύζυγος του. Κατηγορούνται για ξέπλυμα μαύρου χρήματος». Στη λεζάντα αναγράφεται «Συνελήφθη το ζεύγος Μαρτίνη για μίζες». Προβάλλονται σκηνές που παρουσιάζουν το ζεύγος Μαρτίνη κατά την προσαγωγή του στα δικαστήρια της πρώην Σχολής Ευελπίδων. Ο σταθμός προβάλλει τα πρόσωπα των συλληφθέντων κανονικά θέτοντας θόλωση στις χειροπέδες που δένουν τα χέρια του ζεύγους.

Στη συνέχεια παρέχονται δημοσιογραφικές πληροφορίες και ρεπορτάζ για το γεγονός, ενώ στην οθόνη εμφανίζεται κάρτα στην οποία αναγράφεται η λέξη «το κατηγορητήριο». Προβάλλεται αυτούσιο απόσπασμα του κατηγορητηρίου το οποίο ταυτόχρονα εκφωνείται: «Η προσφορά της εταιρείας Hospitalia International ήταν η μοναδική που αφορούσε το σύνολο των 10 τομέων του νοσοκομείου και επελέγη η συνολική ανάθεση της σύμβασης παρά το γεγονός ότι επιμέρους προσφορές υποψηφίων εταιρειών ήταν κατά περίπτωση χαμηλότερες». Στο δελτίο ειδήσεων επαναλαμβάνεται το αυτό και με άλλο απόσπασμα του κατηγορητηρίου: «Το άνοιγμα 6 διαφορετικών λογαριασμών στην ελβετική τράπεζα Credit Suisse, οι διαδοχικές μεταφορές του ίδιου ποσού μεταξύ των λογαριασμών αυτών για να συγκαλυφθεί η πραγματική προέλευση και η σύσταση υπεράκτιας εταιρείας με έδρα τη Λιβερία, συνιστούν επανειλημμένη και κατ' επάγγελμα τέλεση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα που τελέστηκε βάσει σχεδίου και όχι ευκαιριακά». Στη διάρκεια μετάδοσης της είδησης και σχολιασμού αυτής από τον παρουσιαστή και συνεργάτες αυτού, προβάλλονται εικόνες από την προσαγωγή του κατηγορούμενου ζεύγους ενώπιον των δικαστικών αρχών και την αποχώρησή τους από αυτές, ενώ η εικόνα των προσώπων τους παρουσιάζεται κανονικά.

2. Κεντρικό δελτίο ειδήσεων της 18.5.2016-ώρα έναρξης 18.55': Στον πρώτο τίτλο ακούστηκε: «Πορίσματα και δικογραφίες καίνε τον Α. Μαρτίνη για όργιο σπατάλης και κακοδιαχείρισης. Κατηγορείται ότι έβαζε χέρι ακόμα και στα χρήματα που συγκεντρώνονταν από τον έρανο του “Ερυθρού Σταυρού”». Στη λεζάντα αναγράφεται: «Χλιδάτη ζωή με τα λεφτά των εράνων». Προβάλλονται σκηνές που παρουσιάζουν το ζεύγος Μαρτίνη κατά την προσαγωγή του στα δικαστήρια της πρώην Σχολής Ευελπίδων. Ο σταθμός προβάλλει τα πρόσωπα κανονικά θέτοντας θόλωση στις χειροπέδες που δένουν τα χέρια του ζεύγους.

Στη συνέχεια παρέχονται δημοσιογραφικές πληροφορίες και ρεπορτάζ για το γεγονός, ενώ στην οθόνη εμφανίζεται κάρτα στην οποία αναγράφεται η λέξη «κατηγορητήριο “καταπέλτης”». Προβάλλεται αυτούσιο απόσπασμα του κατηγορητηρίου το οποίο ταυτόχρονα εκφωνείται: «Ως πρόεδρος είτε της Επιτροπής προμηθειών είτε του κοινωφελούς ιδρύματος παρασιώπησες το γεγονός ότι είχες λάβει από την εταιρεία Hospitalia International την υπόσχεση καταβολής υψηλού χρηματικού ποσού 1.873.565 δολάρια σε περίπτωση που το Δ.Σ. αποφάσιζε την ανάθεση της σύμβασης στην εν λόγω εταιρεία». Στο δελτίο ειδήσεων επαναλαμβάνεται το αυτό και με άλλο απόσπασμα του κατηγορητηρίου: «Για χρονικό διάστημα της τάξης της 15ετίας, εσύ και η σύζυγος σου, εισπράττατε μίσθωμα ύψους 5500 ευρώ μηνιαίως με αποτέλεσμα στο συνολικό χρονικό διάστημα να έχετε αποκομίσει ποσό 990.000 ευρώ». Στη διάρκεια μετάδοσης της είδησης και σχολιασμού αυτής από τον παρουσιαστή και συνεργάτες αυτού, προβάλλονται εικόνες από την προσαγωγή του κατηγορούμενου ζεύγους ενώπιον των δικαστικών αρχών και την αποχώρησή τους από αυτές, ενώ η εικόνα των προσώπων τους παρουσιάζεται κανονικά.

III. Υπαγωγή

Με βάση τα προεκτεθέντα, δεδομένου ότι απαγορεύεται, χάριν της διασφάλισης του τεκμηρίου αθωότητας, της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας και του ανεπηρέαστου των αρμόδιων δικαστικών αρχών, ειδικώς η αποκάλυψη και αναπαραγωγή του περιεχομένου εγγράφων και εν γένει στοιχείων της ποινικής προδικασίας, επιτρέπεται δε αυτή σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις όταν, κατ' εκτίμηση των συνθηκών, κρίνεται ότι συντρέχουν λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος επί ζητήματος ιδιαιτέρως αυξημένου γενικού ενδιαφέροντος και εφόσον

από τη δημοσίευση των στοιχείων αυτών δεν διακυβεύονται τα δικαιώματα του κατηγορούμενου και λοιπών εμπλεκομένων προσώπων αλλά και το συμφέρον της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας. Οι ανωτέρω εξαιρετικές προϋποθέσεις δεν συνέτρεχαν στην προκειμένη περίπτωση. Έτσι, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία, προβάλλοντας στοιχεία της μυστικής ποινικής προδικασίας, μη σεβόμενη το τεκμήριο αθωότητας κατηγορουμένων και παρουσιάζοντας την εικόνα τους όταν οδηγούνται ενώπιον των δικαστικών αρχών, παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλούμενη εταιρεία διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (14,5% για την τηλεοπτική περίοδο από την 1^η Σεπτεμβρίου 2015 ως τις 31^η Αυγούστου 2016) και το γεγονός ότι η εγκαλουμένη υπήρξε πολλαπλώς υπότροπη (και) κατά το πρόσφατο παρελθόν για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των 25.000 ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΕΣΡ

Δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωση τήρησης της μυστικότητας της ποινικής προδικασίας, την προστασία της τεκμηρίου αθωότητας κατηγορουμένων και με την προβολή της εικόνας του προσώπου τους κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την ALPHA ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού ALPHA ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των 25.000 ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ALPHA ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε. που εδρεύει στην Αθήνα, θέση Πέτσα - Βακαλόπουλου, ΒΙΟΠΑ Παλλήνης, με ΑΦΜ 094438520, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Του Βασιλείου Παπαδρόσου του Ευαγγέλου, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 027637858., Δ.Ο.Υ. Παλλήνης
3. Του Δημοσθένη Βερύκιου του Αναστασίου ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 044710401, Δ.Ο.Υ. Χολαργού
4. Του Γεώργιου Χριστοδούλου του Ανδρέα, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 115863143, Δ.Ο.Υ. Β' Καλλιθέας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 12^η Νοεμβρίου 2018 και δημοσιεύτηκε την 15^η Ιανουαρίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ